

Sygn. akt III KZ 19/19

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel

w sprawie **W.R.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu dniu 16 października 2019 r.,
zażalenia skazanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w G. z dnia 18 lutego 2019 r., sygn. akt V Ka
(...) o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie
pisemnego uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 18 grudnia 2018 r.

p o s t a n o w i ł

**uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać do
ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G..**

UZASADNIENIE

Postanowieniem Sądu Okręgowego w G. z dnia 18 lutego 2019 r. (sygn. akt V Ka (...)) odmówiono W.R. przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 18 grudnia 2018 r. Uzasadnieniem odmowy był fakt, że wniosek ten został faktycznie złożony, lecz przed wydaniem wyroku w sprawie (na rozprawie z dnia 6 grudnia 2018 r. odroczono wydanie wyroku na dzień 18 grudnia) i przez to nie został przyjęty jako „przedwczesny”. Podkreślono, że to na oskarżonym spoczywał obowiązek dowiedzenia się, jak wygląda przebieg rozprawy w dniu 6 grudnia, co zdaniem Sądu pozwoliłoby mu na zorientowanie się, że termin do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia rozpoczyna bieg dopiero od ogłoszenia wyroku. Wobec powyższego uznano, że nie wykazał, że zwłoka nastąpiła z przyczyny od niego niezależnej.

Na to postanowienie zażalenie wniósł W.R., w uzasadnieniu prezentując jednak niemerytoryczne argumenty, lecz w petitum wskazujący wyraźnie, iż nie zgadza się z wydanym postanowieniem.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zażalenie pomimo, iż nie zawierało rozbudowanego merytorycznego uzasadnienia zasługiwało na uwzględnienie.

Problematyka składania wniosków o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku przed datą jego wydania była interpretowana także w orzecznictwie Sądu Najwyższego niejednolicie. Niektóre składy uznawały, że z brzmienia art. 422 § 1 k.p.k. wynika nie tylko końcowy, ale i początkowy termin do złożenia skutecznego wniosku w tym przedmiocie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2017 r., II KZ 20/17). Inne z kolei, powołując się na konstytucyjne prawo podsądnego do poznania motywów wyroku jako immanentny element prawa do sądu oraz brzmienie art. 422 § 3 k.p.k. – uznawały, że wniosek może zostać oddalony jedynie, gdy został złożony po terminie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2014 r., III KZ 15/14). Powyższa rozbieżność nie została wyjaśniona przez Sąd Najwyższy w stosownym trybie, gdyż potrzeba taka odpadła po wydaniu 13 grudnia 2018 r. wyroku przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu w sprawie Witkowski przeciwko Polsce (skarga nr 21497/14). Trybunał praktykę nieuznawania wniosków o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku składanych przed wydaniem tegoż uznał za naruszenie art. 6 ust. 1 EKPCz wskazując, że *„zastosowana przez sąd krajowy wykładnia, (...), przepisów dotyczących przepisanego terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, przestała służyć pewności prawa i należytemu sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości oraz stanowiła swoistą przeszkodę, która pozbawiła skarżącego możliwości rozpoznania jego sprawy przez sąd odwoławczy”*. Tezę powyższą należy w pełni podzielić i raz jeszcze pokreślić, jak istotnym konstytucyjnie i składającym się na prawo do sądu uprawnieniem jest to do poznania uzasadnienia wyroku w sprawie karnej. Przyjmowana niekiedy w sądach koncepcja „przedwczesnej” czynności procesowej stanowiła interpretację przepisów prawa procesowego wykaraczającą poza jednoznaczne brzmienie ustawy ale także niespełniającą żadnych pragmatycznych

funkcji. Złożenie wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku na wczesnym etapie postępowania sądowego, o ile tylko żądanie wnioskodawcy jest klarowne co do przedmiotu i stanowcze, nie może więc zostać uznane za nieskuteczne.

W niniejszej prawie sytuacja jest o tyle specyficzna, że Sąd Apelacyjny w (...) orzekł już w przedmiocie owego wniosku (zarządzenie z dnia 5 lutego 2019 r. II AKz (...)). To wtedy podjęto błędną decyzję procesową. W postępowaniu niniejszym procedura zainicjowana przez podsądnego polegała na złożeniu wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku. Uznać zatem należy, że skoro pierwotne postąpienie Sądu w stosunku do samego wniosku o doręczenie naruszało m.in. art. 6 EKPCz, to niewątpliwie tak istotnie ograniczające prawa skazanego poprzez zaprezentowanie niezgodnej ze standardami konwencyjnymi wykładni przepisów powoduje, że przyczyna niezłożenia w terminie stosownego wniosku była niezależna od skazanego. Paradoksalnie bowiem domaganie się by wniosek ponowił po wydaniu wyroku w przedmiotowej sprawie był, jak wynika z orzeczenia ETPCz całkowicie bezzasadny. Dlatego też, by uczynić zadość prawom skazanego, należało uchylić zaskarżone postanowienie.

W ponownym postępowaniu Sąd Okręgowy w G. wziąć pod uwagę musi specyficzny kontekst sprawy oraz prawo podsądnego wynikające z art. 6 EKPCz.

as